

Barrandov Televizní Studio a.s. / Televize Barrandov – Kauzy Jaromíra Soukupa, 12. 9. 2018 od 21:25

Stížnost (č. j. RRTV/2194/2019-vra, RRTV/2208/2019-vra, RRTV/2209/25019-vra, RRTV/2212/2019-vra, RRTV/2213/2019-vra a RRTV/2214/2019-vra) společnosti ŠKODA AUTO a.s. poukazuje na údajnou neobjektivitu a nevyváženosti publicistického pořadu Kauzy Jaromíra Soukupa, odvysílaného dne 12. září 2018 od 21:25 hodin na programu Televize Barrandov.

Stěžovatel má za to, že se provozovatel odvysíláním pořadu dopustil porušení ustanovení § 31 odst. 2 a 3 zákona o vysílání tím, že neposkytl objektivní a vyvážené informace nezbytné pro svobodné vytváření názorů diváka, nezajistil, aby byly odděleny hodnotící komentáře moderátora od informací zpravodajského charakteru a nezajistil, aby v pořadu bylo dbáno zásad objektivitu a vyváženosti. Domnívá se, že celý pořad je jednostranně zaměřen zejména proti společnosti ŠKODA AUTO a.s., aniž by byly v pořadu objektivně zhodnoceny také kladné aspekty působení společnosti v České republice, moderátor postupoval tendenčně a divákům nebyly o společnosti předkládány objektivní informace, a tudíž nebylo divákovi pořadu umožněno si svobodně vytvořit vlastní názor. Stěžovatel se ve svém dopise ohrazuje vůči konkrétním výrokům moderátora (viz rozbor níže). Stížnost obsahuje značné množství příloh, které jsou dostupné v rámci spisu RRTV/2019/75/tic.

Vyjádření AO:

Provozovatel na svých webových stránkách pořad divákům představuje prostřednictvím následující anotace:

„Kauzy Jaromíra Soukupa – nový pořad televize Barrandov, ve kterém se generální ředitel Jaromír Soukup bude věnovat nejen aktuálním politickým kauzám, ale i těm, se kterými se setkáváme v běžném životě.

Jediný publicistický pořad v Česku, kde vám naprosto přehledně vysvětlíme, jak to s těmi kauzami ve skutečnosti je. Srozumitelně vám také sdělíme, kdo je darebák a kdo hrdina. A dozvíte se také, jak proti těm, kteří vám ubližují, můžete bojovat.“¹

Pořad je koncipován jako souvislý monologický projev moderátora (a zároveň generálního ředitele Televize Barrandov) Jaromíra Soukupa. Jeho cílem má být rozkrývání (nejen) politických aktuálních kauz. V anotaci provozovatel deklaruje, že divákům „přehledně vysvětlí“ pozadí kauz a „srozumitelně“ jim „sdělí“, „kdo je darebák a kdo hrdina“. Netají se tak tím, že jsou zde předkládána předem zformulovaná stanoviska k reflektovaným tématům.

Monitorované vydání se zaměřilo na problematiku nadnárodních společností, vyvádění peněz ze země a postavení České republiky jakožto „montovny“. Společnost ŠKODA AUTO zde sloužila jako příklad, na kterém moderátor demonstroval jevy, které pokládá za nežádoucí. Mimo ní pořad zmiňoval i další nadnárodní společnosti (např. Facebook nebo Apple).

Shrnutí obsahu pořadu (tvrzení moderátora):

- ŠKODA AUTO jako příklad nadnárodní společnosti, která v ČR platí daně, na druhou stranu však vyvádí zisky v podobě dividend do Německa ke své mateřské společnosti (Volkswagen).

¹ <https://www.barrandov.tv/kauzy-jaromira-soukupa>

- Jde o politický problém, protože firmy zde nemají povinnost zpět investovat své zisky, resp. reinvestovat zisky do svých firem, v zemi, kde podnikají, aby se země mohla rozvíjet. Ještě palčivějším problémem jsou však čeští miliardáři, jejichž firmy sídlí v daňových rájích.
- Kvůli hlouposti politiků jsme jedna z nejlevějších zemí v Evropě. Firmy chtějí docílit co nejnižších nákladů, a to včetně nákladů práce. V soukromém sektoru jsou mzdy nižší než v sektoru veřejném.
- Přestože má ŠKODA AUTO obrovské zisky, z našich daní získala 4,6 miliardy korun. 38,5 miliardy korun přitom poslala do své centrály – Volkswagenu. Mimo investičních pobídek čerpala i národní dotace ve výši 0,75 miliardy.
- ŠKODA AUTO je německá firma, české státní instituce jí však vycházejí vstříc, např. za automobily této značky utratily 4,5 miliardy korun. Z daní přitom do společnosti půjde dalších 7 miliard, loni vláda slíbila investovat do silic užívaných společnostmi 5,6 miliard, a 3 – 4 miliardy se již investovaly do infrastruktury okolo jejich provozoven (dohromady 15,6 miliardy za tři roky). Na daních z příjmu přitom společnost zaplatí 2 – 3 miliardy ročně, vyplatí se to státu?
- Soukromé firmy mají generovat zisk. Je ovšem rozdíl mezi ziskem a nemravným ziskem, kterého společnosti dosahují uměle nízkými náklady na mzdové prostředky, čerpáním dotací apod. Takto podnikají např. různé farmaceutické firmy nebo banky.
- Na dividendách z ČR oteklo 2,2 bilionů korun. Řada firem fakturuje za služby, které nerealizovaly, či vykazují vyšší částky, aby uměle navýšily náklady před zdaněním. Velké firmy okrádají stát i jinými způsoby, např. Facebook, kterému plynou zisky z reklamy, a používá jej 90 % Čechů, nezaplatil loni na daních ani korunu. Google v roce 2017 zaplatil 8 milionů, přestože z nás „tahá“ miliony za reklamu a služby. Microsoft zaplatil 53 milionů na daních, Apple neplatí nic.
- Firmy dělají to, co jim stát dovolí. Stát peskuje malé zaměstnavatele, zatímco globální společnosti pravidla obcházejí. Je potřeba jim nastavit mantinely.
- V předchozích letech Město Mladá Boleslav společnosti ŠKODA AUTO poskytlo úvěr na stavbu vysokoškolského areálu, investovalo do nové mechanicko-biologické úpravně odpadu, z čehož profitovala společnost ŠKOENERGO, dceřiná firma ŠKODA AUTO, magistrát zorganizoval dokonce i dopravu na den otevřených dveří ve firmě.
- Továrna je zodpovědná za to, jak se v regionu chová. Společnost ŠKODA AUTO nebyla schopná sehnat dostatek pracovních sil, proto dováží cizince, kteří ve městě dělají problémy.
- Pro většinu firem je Česká republika jen montovna, kde dostávají dotace a využívají naši infrastrukturu. Je to chyba politiků, kteří je protěžují. Přitom jsou to malé místní firmy a podnikatelé, kteří ve městě pořádají kulturní akce nebo investují do oprav, neboť to považují za slušné.

Stěžovatel se ohradil vůči následujícím výrokům moderátora:

1) *„Škoda se v České republice chová jako utržená ze řetězu“*

- Stěžovatel uvádí, že moderátor dehonestujícím způsobem znevažuje jednání ŠKODA AUTO v České republice, aniž by předkládal jakékoli podklady, ze kterých pro své tvrzení čerpal.

Výroky, které stěžovatel rozporuje, nejsou vždy citovány přesně a v plném znění. Proto je znovu uvedeme tak, jak v pořadu zazněly. Zde:

„A také se podíváme na Škodovku. Ano, tu českou firmu, která je ve skutečnosti samozřejmě německá a která se v Česku chová jak utržená ze řetězu.“

Citovaný výrok moderátora je obecným, expresivně vyjádřeným, hodnotovým soudem. Součástí výroku nejsou žádná faktografická tvrzení. Moderátor jím diváky uvádí do tématu, důvody pro svůj názor pak předkládá v průběhu pořadu.

- 2) *„Vláda bere peníze z našich daní a dává je nadnárodním koncernům, aby měly ještě větší zisky.“*
- Stěžovatel uvádí, že tvrzení moderátora je neobjektivní, zavádějící, manipulativní a neověřitelné. Moderátor nepředkládá jakékoli podklady, z nichž by tvrzení bylo možné odvodit, jedná se o ničím nepodložený výrok moderátora, který je divákovi prezentován jako fakt.

„Vláda bere peníze z našich daní a dává je nadnárodním koncernům, které si pak logicky myslí, že i u nás můžou dovolit úplně všechno. Ano, naše vláda přispívá zahraničním koncernům na to, aby měly ještě větší zisky.“

I toto tvrzení je součástí úvodní řeči moderátora. Ten jím vyjadřuje svůj postoj k politice vlády vůči nadnárodním společnostem. Způsob, kterým stát podporuje velké firmy/nadnárodní korporace následně moderátor v průběhu pořadu pomocí různých argumentů soustavně kritizuje.

- 3) *„Auta se prodávají v horší kvalitě a dráž.“*
- Stěžovatel uvádí, že je tvrzení neobjektivní, zavádějící a manipulativní, protože moderátor nepředkládá jakékoli podklady, z nichž by jej bylo možné odvodit. Oponuje, že se ŠKODA AUTO dlouhodobě umísťuje na předních příčkách v nezávislých studiích kvality vyráběných automobilů. S odkazem na přehled cenových indexů pak udává, že ceny jednotlivých automobilů vyráběných společnostmi ŠKODA AUTO jsou v české republice nižší, než jak je tomu u stejných automobilů např. v Německu nebo Rakousku.

„V Supermarketech máme stále potraviny druhé, často i třetí, kategorie. Elektronika, auta a další věci se zde prodávají dráž a v horší kvalitě než na Západě.“

Výrok, tak jak v pořadu reálně zazněl, nebyl speciálně namířen vůči společnosti ŠKODA AUTO. Jednalo se generalizovanou kritiku úrovně nabídky zboží a služeb v České republice.

- 4) *„Škodovka vydělala v loňském roce (2017) po zdanění téměř 32 mld. Kč, a to i přes to, že se zatraceně dlouho handrkovala s odboráři, kteří je chtěli předat tomu, kdo ten zisk opravdu vytváří, tedy lidem v jejich továrnách.“*
- Stěžovatel uvádí, že moderátor hodnotí vyjednávání mezi ŠKODA AUTO a odbory o zvýšení mezd zaměstnanců citově zabarveným výrazem „handrkování“, který je způsobilý v divákovi vyvolat dojem o nepoctivosti jednání ŠKODA AUTO a poškodit dobré jméno ŠKODA AUTO. Dodává, že mzda zaměstnanců společnosti je nadprůměrná.

„Škodovka vydělala v loňském roce po zdanění téměř 32 mld. Kč, a to i přes to, že se zatraceně dlouho handrkovala s odboráři, kteří chtěli přidat těm, kteří ten zisk opravdu vytváří, tedy lidem v jejich továrnách.“

Moderátor, s použitím zabarveného slovníku, komentuje vyjednávání mezi společností ŠKODA AUTO a zaměstnaneckými odbory o výši mezd. Předmětem kritiky není ani tak aktuální absolutní výše mezd v dané firmě, ale situace, kdy, dle moderátora, není růst mezd dostatečným způsobem navázán na růst zisku.

- 5) *„Škodovka samozřejmě není jediná firma, která vyvádí maximum peněz z Česka, podobně se chovají i jiné firmy.“*
- Stěžovatel uvádí, že moderátor implikuje, že ŠKODA AUTO vyvíjí snahu o vyvádění maxima zisku z České republiky, což pokládá za nepodložené a manipulativní tvrzení, s tím, že ŠKODA AUTO investuje v České republice do výrobních zařízení, výzkumu a vývoje nových produktů a navyšování mezd svých zaměstnanců.

„Chápete to, Škodovka samozřejmě není firma, která vyvádí maximum peněz z Česka. Podobně se chovají i jiné firmy.“

Originální výrok vyzníval spíše tak, že odliv peněz ze společnosti ŠKODA AUTO do zahraničí je pouze částí celkového odlivu finančních prostředků ze země. V případě společnosti ŠKODA AUTO moderátor výše kritizoval skutečnost, kdy společnost formou dividend své mateřské německé společnosti Volkswagen odvedla zisk ve výši 38,5 miliard Kč.

6) *„Za stejné období dostala Škodovka z našich daní 4,6 miliard korun. Ano, český stát nalil z našich daní do firmy, která má hrubý zisk téměř 60 miliard korun, necelých 5 miliard.“*

- Stěžovatel uvádí, že moderátorovo tvrzení je nepravdivé a zavádějící, z jeho kontextu není zjevné, jaké období má moderátor na mysli a nepředkládá jakékoli podklady, z nichž by tvrzení bylo možné odvodit. Stěžovatel dodává, že ŠKODA AUTO získala od roku 2005 do dnešního dne příslib investičních pobídek na vybrané projekty celkově ve výši cca 4,9 miliard Kč, s tím, že reálně čerpala podporu ve výši 2,99 miliard Kč, přičemž tuto uplatnila v souladu s evropskou a českou legislativou jako slevu na dani. K stížnosti přikládá přehledy investičních pobídek a dotací pro společnost ŠKODA AUTO.

„Za stejné období dostala Škodovka z našich daní 4,6 miliardy korun. Ano, český stát nalil z našich daní do firmy, která má hrubý zisk téměř 60 miliard korun, necelých 5 miliard.“

Uvedenému výroku předchází výrok týkající se dividend pro společnost Volkswagen (*„Nyní se vraťme k naší Škodovce. S čísly jsme zdaleka ještě neskončili. Jak jsem říkal, Škodovka poslala do své centrály ve Volzburgu téměř 40 miliard korun, tedy v loňském roce.“*), ze kterého může plynout, že má moderátor na mysli období předchozího roku (tj. roku 2017). Je pravdou, že prezentované údaje pořad nedokládá žádnými zdroji a není tak zjevné, odkud moderátor uvedené částky čerpá, resp. jakým způsobem k finálním číslům dospěl.

7) *„Nemá to jednoduchý (pozn.: myšleno Ferdinand Piech), je to dyslektik a (cituji německá média) agresivní sebestředný ješita. Ale proč pomáhat jeho rodině, když se jejich majetek odhaduje na 35 mld EUR. Jenže, jak chcete bojovat s někým, kdo má své činy požehnané jaksí samotným papežem.“*

- Stěžovatel uvádí, že moderátor nepřipustně dehonestujícím způsobem hodnotí zdravotní stav a charakterové vlastnosti fyzické osoby, které nebylo umožněno se v rámci pořadu proti jeho výroku jakýmkoli způsobem bránit.

„Já tedy chápu, že když má někdo 12 dětí se čtyřmi různými ženami, tak to teda fakt nemá jednoduchý. Rozumím i tomu, že je třeba pomáhat někomu, kdo je dyslektik a navíc, a nyní cituji německá média, a i agresivní sebestředný ješita. Ale proč pomáhat jeho rodině, když se jejich majetek odhaduje na nějakých, a teď se podržte, 35 miliard eur. 35 miliard eur se odhaduje majetek rodiny rodiny Ferdinanda Piecha. Jenže, jak chcete bojovat proti tomu, kdo má své činy jaksí požehnané samotným papežem. Tady máme obrázek Ferdinanda Piecha s papežem.“

Ke komunikačnímu stylu moderátora patří i četné útoky ad hominem, které je možné hodnotit jako urážlivé či neetické. Obhajoba soukromých zájmů osob, kterých se pořady dotýkají, však leží mimo kompetenci Rady.

8) *„Z tohoto rčení (pozn. „člověk nemá být škrť“) si vzali asi příklad lidé ze státní správy, neboť právě oni jsou té lásky, že Škodovce také mocně pomáhají.“*

- Stěžovatel uvádí, že moderátor tvrzením reaguje na výčet částek, které údajně ŠKODA AUTO obdržela od České republiky. Tvrzení je způsobilé vyvolat v divákovi dojem, že lidé ze státní správy a ŠKODA AUTO nejednají v souladu se zákonem a že podpora pro ŠKODA AUTO je poskytována neoprávněným způsobem.

„ŠKODA AUTO poslala do Volkswagenu 38,5 miliardy korun. Ale 4,6 miliard z toho bylo z našich peněz. Ale to není všechno. Škodovka totiž kromě investičních pobídek také čerpala tzv. národní dotace ve výši tři čtvrtě miliardy korun. Takže dobrý, to už jsme na nějakých 5,4 miliardy korunách. Kterými jsme my všichni přispěli na zisk Škodovky. Ale chápu, člověk nemá být škrť. Pojďme dále. Z tohoto rčení si asi

vzali příklad i lidé ze státní správy. Právě oni jsou té lásky, že Škodovce také mocně pomáhají. Škodovka je totiž takové rodinné stříbro. Jenže ne naše, ale rodiny Piechů, kteří vlastní třeba největšího importéra osobních a užitkových vozů v České republice (...). A právě této značně vychází téměř neuvěřitelně vstříc všechny možné české státní instituce. Nemůže být totiž náhodou, že právě stát utratí u téhle firmy třeba 4,5 miliardy korun za auta. A právě Škodovka je značka, která má suverénně největší zastoupení ve vozových parcích státních firem a podniků. Pravdou však je, že nikdo neví proč. Česky se to jenom tváří, ale 100% majitelem je prostě německá firma.“

Moderátor netvrdí, že zaměstnanci státní správy či společnosti ŠKODA AUTO jednali v rozporu se zákonem. Kritizuje spíše aktuálně nastavená pravidla pro udělování dotací a investičních pobídek. Předmětem kritiky je i preference vozů firmy ŠKODA AUTO ze strany státních institucí. Pořad však nenaznačuje, že by důvodem mohla být např. korupce, hovoří spíše o iluzorní podpoře českého podniku, který je ve skutečnosti v zahraničních rukou.

9) *„Škodovce (...) vychází doslova neuvěřitelně vstříc všechny možné české státní instituce. Nemůže být totiž náhodou, že právě stát utratí u téhle firmy třeba 4,5 miliardy Kč za auta. Škodovka je značka, která má suverénně největší zastoupení ve vozových parcích státních firem a podniků. Pravdou však je, že nikdo neví proč.“*

- Stěžovatel uvádí, že moderátorovo tvrzení je manipulativní a způsobí vyvolat v divákovi dojem, že státní instituce a ŠKODA AUTO nejednají v souladu se zákonem a že podpora pro ŠKODA AUTO je poskytována neoprávněným způsobem. Není zřejmé, z jakého zdroje moderátor čerpá při vyčíslení útraty státu za automobily koupené od ŠKODA AUTO, protože od roku 2014 do roku 2018 bylo státní správě dodáno přímo společností ŠKODA AUTO 6443 automobilů s průměrnou cenou cca 400 000 Kč bez DPH za kus a výsledná částka tak odpovídá přibližně 2,5 miliardám Kč. Důvodem pro největší zastoupení vozů ŠKODA AUTO ve vozových parcích státních organizací je dle stěžovatele zřejmá kvalita spojená s výhodnou cenou.

Výrok je ve svém celku uveden v rámci bodu 8. Jak bylo shora popsáno, moderátor nenaznačuje, že by v souvislosti s nákupem vozů společnosti ŠKODA AUTO docházelo k protiprávnímu jednání. Zdroj zmiňované částky nicméně neuvádí.

10) *„V polovině srpna (2018) slíbila vláda dotaci na nějaké dodělávky v továrnách Škodovky ve Vrchlabí a v Mladé Boleslavi za nějakých 7 miliard Kč. (...)“*

- Stěžovatel uvádí, že moderátorovo tvrzení není podloženo žádnými zdroji, je zřejmě nepravdivé a zavádějící. Dne 3. října 2018 vláda schválila usnesením č. 628/2018 poskytnutí celkem 7,5 miliard Kč do 11 veřejných dopravních staveb v oblasti Mladé Boleslavi a okolí, finanční prostředky byly poskytnuty pro rozvoj infrastruktury v regionu, nikoliv „na nějaké dodělávky v továrnách Škodovky“. Pokud by moderátor čerpal z uvedeného vládního usnesení, nemohl by při zachování objektivit a vyváženosti pořadu vyslovit tvrzení, že 7 miliard Kč bylo určeno pro ŠKODA AUTO. (usnesení stěžovatel zaslal v příloze).

„Já jsem se totiž o to všechno začal zajímat zhruba před 14 dny, když jsem si náhodou přečetl, že z našich daní půjde v příštím roce do Škodovky dalších 7 miliard korun. A to byl ten moment, kdy jsem si říkal, tady se na to chci podívat. Tady mi něco nehraje. A protože vy víte, že když se do něčeho pustím, tak to hned tak nenechám, sedl jsem si a udělal jsem si takový souhrn, a teď si ho s vámi projdu. Takže v polovině srpna slíbila vláda dotaci na nějaké dodělávky v továrnách Škodovky ve Vrchlabí a v Mladé Boleslavi za nějakých 7 miliard korun. To je ta částka, o které jsme mluvili, že Škodovka dostala slíbeno na příští rok, na rok 2019.“

Moderátor v pořadu skutečně neuvádí, odkud informace o údajné částce čerpal (poznává pouze, že si to „náhodou přečetl“). Z usnesení zmiňovaného stěžovatelem však ani vycházet nemohl, protože to bylo schváleno 3. října 2018, tedy až po odvysílání pořadu (12. září 2018).

11) *„Loni slíbila vláda na silnice a další věci pro Škodovku do jejího dalšího závodu v Kvasinách 5,6 miliardy korun.“*

- Stěžovatel uvádí, že moderátorovo tvrzení není podloženo žádnými zdroji a je zřejmě nepravdivé a zavádějící. Dne 21. července 2017 vláda schválila usnesením č. 469/2017 poskytnutí celkem 5,6 miliardy Kč na zlepšení veřejné infrastruktury v Královéhradeckém regionu, finanční prostředky byly poskytnuty na rozvoj infrastruktury v regionu, nikoli na „další věci pro Škodovku do jejího dalšího závodu v Kvasinách“. (usnesení stěžovatel zaslal v příloze)

„Loni slíbila vláda na silnice a další věci pro Škodovku u jejího dalšího závodu v Kvasinách 5,6 miliardy korun. Takže to k tomu připišeme, tady to máme.“

Výrok navazuje na tvrzení z bodu 10. Ani zde moderátor neudává zdroj prezentované částky (a nemůže tedy být zjevné, jakým způsobem k této částce dospěl, resp. jaké prostředky do ní zahrnul). Pokud by vycházel z vládního usnesení zmiňovaného stěžovatelem, mohlo by být jeho tvrzení skutečně zavádějící.

12) *„Další zhruba 4 miliardy Kč už stát a samospráva investovaly do infrastruktury okolo všech možných jejich fabrik. Ale protože v rejstřících je pěkný čurbes, jednotlivé dotační programy se prolínají, průběžně se navyšují atd. atd., tak já raději dopíšu číslo 3 miliardy, ať nežeru.“*

- Stěžovatel uvádí, že moderátor zcela matoucím a zavádějícím způsobem poskytuje zcela nepodložené informace, které nemá divák možnost ověřit. Divákovi je nejprve předkládána částka ve výši 4 miliard, přičemž posléze, bez jakéhokoli relevantního zdůvodnění, je divák informován, že se jedná o 3 miliardy Kč. Dle vládního usnesení z let 2005 a 2006 byly vyčleněny prostředky na investici do průmyslové zóny Solnice-Kvasiny v hodnotě 1,04 miliardy Kč, tato částka však nebyla určena výlučně pro ŠKODA AUTO, ani vládní usnesení z let 2008, 2010 a 2012, na jejichž základě byly vyčleněny prostředky na investici do infrastruktury veřejné dopravy v Mladé Boleslavi a okolí Vrchlabí v hodnotě 1,4 miliardy Kč, nehovoří o finanční částce výlučně pro potřeby ŠKODA AUTO. (usnesení stěžovatel zaslal v příloze)

„Další zhruba 4 miliardy už stát a samospráva investovaly do infrastruktury okolo všech možných jejich fabrik. Ale protože v rejstřících je pěkný čurbes, jednotlivé dotační programy se prolínají, průběžně se navyšují, a tak dále a tak dále. Tak já raději dopíšu číslo tři. Tři miliardy. Ať nežeru.“

Výrok navazuje na tvrzení z bodu 11. Zdroje informací moderátor opět neuvedl. Následný odhad nižší částky zdůvodňuje nepřehledností těchto, blíže nespecifikovaných, zdrojů.

13) *„Je rozdíl mezi tím mít zisk a mít nemravný zisk. A nemravný zisk, říkám, pokud držím uměle náklady na práci, na mzdy nízko, jak jen to jde, až do té chvíle, kdy zaměstnanci začnou stávkovat jenom proto, abych měl co největší zisk, tak je to nemravné. Pokud chci mít zisk co nejvyšší a dopomáhám si tak, že ze státu čerpám další a další dotace, ne proto, abych snížil ztrátu, ne proto, abych za ty dotace udělal něco, z čeho má prospěch každý občan. Ale jenom proto, abych si zvýšil zisk, tak je to také nemravné.“*

- Stěžovatel uvádí, že je z kontextu tvrzení zřejmé, že moderátor dehonestujícím způsobem znevažuje hospodaření ŠKODA AUTO a označuje je za nemravné, aniž by označoval jakékoli zdroje, ze kterých pro své tvrzení čerpal, jedná se o osobní názor moderátora, který činí jeho tvrzení neobjektivním. ŠKODA AUTO nedostala možnost se v pořadu bránit. Zaměstnanci společnosti mají nadprůměrné mzdy a ŠKODA AUTO také investuje do zvyšování kvality života občanů v regionech. Veškeré investiční pobídky, které ŠKODA AUTO čerpala, měly formu slevy na dani.

„Vraťme se ještě k onomu děsivému číslu, o kterém jsem mluvil na začátku. 2,2 bilionů korun. To jsou peníze, které odtekly z České republiky v podobě dividend za posledních 7 let. Tak jako jsme si ukazovali u Škodovky. Znovu říkám, chápu, že každá firma má generovat zisk. Ostatně i mé firmy vydělávají. Jenomže je rozdíl mezi tím mít zisk a mít nemravný zisk. A nemravný zisk říkám, pokud držím uměle náklady na práci, na mzdy, nízko jak jen to jde, až do té chvíle, kdy zaměstnanci začnou

stávkovat, jenom proto, abych měl co největší zisk, tak je to nemravné. Pokud chci mít zisk co nejvyšší a dopomáhám si tím, že ze státu čerpám další a další dotace, ne proto, abych snížil ztrátu, ne proto, abych za ty dotace udělal něco, z čeho má prospěch každý občan. Ale jenom proto, abych si zvýšil zisk, tak je to také nemravné.“

Výrok moderátora představuje hodnotový soud, který je konzistentní s vyzněním celého pořadu (kritika stávající výše podpory nadnárodních společností ze strany státu). Moderátor hovoří o společnosti ŠKODA AUTO, vyjádření má však obecnější aspirace. Např. přímo na něj navazuje pasáž, ve které kritizuje jednání farmaceutických společností.

14) *„Německý majitel Škoda auto si vzal půjčku z městského rozpočtu Mladé Boleslavi na svojí soukromou školu. A pokud se snad nyní chcete rozněžnit nad tím, že ve Škodovce vzdělávají děti a že z toho město Mladá Boleslav má prospěch a že je to hezké, tak bych vás rád vyvedl z omylu. Ta škola je normální byznys, který není prolezlý ničím jiným, než dotacemi. Nevěříte? Tak já vám to spočítám. 13,4 milionu z národních dotací, úvěr 100 milionů od města a pak oblíbené veřejné zakázky za téměř 28 milionů korun. Tak tomu se podle mého říká klasická dobročinnost po česku ve vzdělávacím procesu ... Nebo možná po německu ...“*

- Stěžovatel uvádí, není pravdou, že by si německý majitel ŠKODA AUTO, popř. sama ŠKODA AUTO, vzal úvěr (půjčku) z městského rozpočtu Mladé Boleslavi na svojí soukromou školu (ŠKODA AUTO Vysoká škola), údaj o výši úvěru 100 milionů Kč je zcela smyšlený. Není pravdou, že by ŠA Vysoká škola obdržela 13,4 milionů korun z národních dotací. Velkou část finančních prostředků potřebných pro chod ŠA Vysoká škola poskytuje ŠKODA AUTO formou daru. Za období od roku 2013 do roku 2018 obdržela ŠA Vysoká škola z dotačních programů 11,7 milionů Kč, z čehož 10,8 milionů Kč činila ubytovací a sociální stipendia studentů, tj. nároková stipendia, která ze zákona dostává každý student splňující příslušné podmínky (stěžovatel přikládá přehled dotací ŠAVŠ)

„Německý majitel ŠKODA AUTO si vzal půjčku z městského rozpočtu Mladé Boleslavi na svojí soukromou školu. A pokud se snad nyní chcete rozněžnit nad tím, že ve Škodovce vzdělávají děti a že z toho Mladá Boleslav, město Mladá Boleslav má prospěch a že je to hezké, tak bych vás rád vyvedl z omylu. Ta škola je normální byznys, který není prolezlý ničím jiným, než dotacemi. Nevěříte? Tak já vám to spočítám. 13,4 milionu z národních dotací, úvěr 100 milionů od města a pak oblíbené veřejné zakázky za téměř 28 milionů korun. Tak tomu se podle mého říká klasická dobročinnost po česku ve vzdělávacím procesu. Nebo možná po Německu, ne?“

Moderátor, podobně jako v předchozích případech, nedokládá zdroje svých tvrzení, přestože divákům prezentuje konkrétní částky, které měly být společnosti ŠKODA AUTO Vysoká škola, poskytnuty.

15) *„Zkuste si zajet do Mladé Boleslavi přezdívané „Ghetto Škoda“ (...) V Mladé Boleslavi je po večerech takový čurbes, že podle toho, co jsem četl v časopise Týden, byste tam raději ani po tmě nevyšli ven (...) A na tohle přispíváte ze svých daní.“*

- Stěžovatel uvádí, není všeobecně známo, že by se Mladé Boleslavi přezdívalo Ghetto Škoda a moderátor pro své tvrzení nepředkládá žádné podklady. Zpochybňuje také relevanci zdroje, časopisu Týden, protože ten je vlastněn společností moderátora.

„Zatímco lidé pracující u nás jsou slušní lidé, kteří přinášejí zahraniční zkušenosti, tak zkuste si zajet do Boleslavi, též přezdívané „ghetto Škoda“. Tady máme jeden volební billboard, který na to reaguje. No, pan starosta říká nulová tolerance cizincům. Asi ví, o čem mluví. Asi ví, co tam Boleslaváky štve. Tam je totiž po večerech takový čurbes, že podle toho, co jsem četl v časopise Týden, byste tam raději ani po tmě nevyšli ven. A na tohle přispíváte ze svých daní.“

Není v možnostech Rady ověřovat, jaká situace v souvislosti se zahraničními pracovníky v Mladé Boleslavi panuje, či zda místní užívají přezdívky typu „ghetto Škoda“. O „ghetto Škoda“ v tomto smyslu

referuje zmiňovaný článek v časopisu Týden². Výraz se pak objevil např. v rámci zveřejněné „Výzvy odborů KOVO firmě Škoda Auto“, kde se však o „ghetto“ hovoří v souvislosti se stavbou malometrážních bytů a ubytoven a zejména pak nevyhovující (nejen dopravní) infrastrukturou Mladé Boleslavi, nikoli v kontextu nevhodného chování zahraničních pracovníků firmy.³

16) „*Já si jen srovnávám, co všechno stát a město Mladá Boleslav udělaly pro Škodovku a s čím se tam teď potýkají. Na koho asi směřuje tenhle billboard (pozn.: billboard ODS „Nulová tolerance cizincům, Chceš tu pracovat? Dodržuj pravidla! Jinak tě tu nechceme!“). No tak samozřejmě, že tenhle billboard směřuje na zaměstnance Škody Auto, protože jiní cizinci, kteří by tam dělali čurbes, tam nejsou.*“

- Stěžovatel uvádí, že tvrzení je zcela nepodložená a účelová manipulace moderátora, aniž by bylo v rámci pořadu dotčeným stranám umožněno se proti tvrzení bránit nebo jej objasnit. Obvinění, že cizinci zaměstnaní ve ŠKODA AUTO jsou jediní cizinci narušující veřejný pořádek v Mladé Boleslavi je absurdní, zcela nepodložené a xenofobní.

„*Já jenom si srovnávám, co všechno stát a město Mladá Boleslav udělala pro Škodovku a s čím se tam teď kom potýkají, až tak, že starosta musí říkat „nulová tolerance cizinců“. No, upřímně řečeno, na koho to asi směřuje, tenhle billboard? No tak samozřejmě, že ten billboard směřuje na zaměstnance ŠKODY AUTO, protože jiní cizinci, kteří by tam prostě dělali čurbes, tam nejsou.*“

Moderátor se zde opírá o návrhy jednoho z mladoboleslavských politiků. Ve svých tvrzeních se tedy odkazuje na interpretace situace, které pochází z vyhraněného stranického zdroje. Tezí, dle které jsou jedinými problémovými cizinci zahraniční pracovníci společnosti ŠKODA AUTO, nepodpořil žádnými argumenty ani zdroji.

17) „*Každopádně na příkladu mladoboleslavské Škodovky jsem vám názorně ukázal, že pro většinu firem jsme jen montovna, kombinovaná se skladníky (...). Já chápu, že si sem odkládají sklady zahraniční firmy, protože za to dostávají dotace a ještě je to po dálnici 150 km do Německa, po naší dálnici, kterou oni neplatí.*“

- Stěžovatel uvádí, že moderátor prezentuje svůj vlastní názor, který divákovi předkládá jako fakt, přičemž neposkytuje žádný podklad pro tvrzení, že Česká republika (potažmo ŠKODA AUTO) je pro většinu firem jen „montovna kombinovaná se skladníky“. Dodává, že ŠKODA AUTO zaměstnává vysoký podíl technickohospodářských pracovníků.

„*Zkrátka a dobře, na příkladu mladoboleslavské Škodovky jsem vám názorně ukázal, že pro většinu firem jsme jen montovna, kombinovaná se skladníky. A já vím, chci říci, že mě to prostě štve. Za všechny ty šikovné a pracovitě lidi, kteří tady žijí. A nejvíce z toho mě irituje, že za to mohou politici, kteří svými nesmyslnými pobídkami tyhle podmínky a tuhle atmosféru vytvořili. Já chápu, že si sem odkládají sklady zahraniční firmy, protože za to dostanou dotace a ještě je to po dálnici 150 km do Německa, po naší dálnici, kterou oni neplatí.*“

Moderátor nehovoří pouze o společnosti ŠKODA AUTO, ale o struktuře průmyslu v ČR vůbec. V případě ŠKODA AUTO pak naráží spíše na problematiku odlivu zisku, než na zaměstnaneckou skladbu.

18) „*Proč by ty měly platit daně, když si tu nadnárodní holdingy s námi takhle okázale vytírají, víte co ...*“

- Stěžovatel uvádí, že ŠKODA AUTO je daňovým rezidentem v České republice a jako taková odvádí v České republice daně, moderátorovo tvrzení obviňující ŠKODA AUTO z neplacení daní je ničím nepodložené, nepravdivé a způsobíle způsobit újmu dobrému jménu ŠKODA AUTO. Latentní vulgarita moderátorova projevu se vymyká novinářské etice.

² https://www.tyden.cz/rubriky/domaci/skoda-ghetto-boleslav-terorizuji-zahranicni-delnici-z-automobilky_494433.html

³ <http://www.odbornikovomb.cz/resme-situaci-v-okoli-nasich-zavodu/d-4680>

„A to už vůbec neuvažuji o tom, jak by nám všem bylo, kdyby čeští miliardáři platili všechny daně tady v Česku. A neregistrovali si své obří holdingy někde na britských Panenských ostrovech, Kypru nebo Holandsku. Proč by tu měli platit daně, když si nadnárodní holdingy s námi takhle okázale vytírají, víte co.“

Moderátor na tomto místě mluví o společnostech „českých miliardářů“ sídlících v daňových rájích, nikoli o firmě ŠKODA AUTO.

Závěr:

Dle ustanovení § 31 odst. 2 zákona č. 231/2001 Sb. provozovatel vysílání poskytuje objektivní a vyvážené informace nezbytné pro svobodné vytváření názorů. Názory nebo hodnotící komentáře musí být odděleny od informací zpravodajského charakteru.

Kauzy Jaromíra Soukupa jsou publicistickým pořadem, který se prezentuje jako angažovaná (investigativní) publicistika, pracující ve veřejném zájmu. Angažovaná publicistika je legitimní a společensky žádoucí žánr, samozřejmě pouze za podmínky, že je pořad zpracován v souladu se zákonem, tj. v souladu se zásadami objektivního a vyváženého informování.

Publicistické pořady bývají zpracovány odlišným způsobem než zpravodajství. Význam rozlišování mezi publicistikou a zpravodajstvím dokládá četná judikatura. Např. dle rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 3 As 6/2010, důraz na důsledné dodržování zásad objektivity a vyváženosti bude u zpravodajství o poznání větší, než jak tomu bude v případě pořadů publicistických. Tvůrci publicistických pořadů mohou ke zpracovávané problematice zaujímat do určité míry subjektivní postoj, pokud tyto pořady zároveň předkládají korektní argumenty tak, aby si diváci na sledované téma mohli vytvořit svůj vlastní nezávislý názor. Význam (redakčního) hodnotícího komentáře v publicistice zdůraznil např. rozsudek Městského soudu v Praze 10 Ca 263/2009.

Samotná přítomnost hodnotových soudů pronášených moderátorem tak nemůže být hodnocena jako porušení zásad objektivního informování.

Jedním z předpokladů objektivity a vyváženosti je umožnění obhajoby „obviněné“ strany (resp. strany, které se skutečná či domnělá kauza dotýká). K tomu v daném případě nedošlo. Monitorované vydání pořadu však nebylo zaměřeno pouze na působení společnosti ŠKODA AUTO. Záměrem moderátora bylo otevřít obecnější téma státní podpory nadnárodních korporací, přičemž ŠKODA AUTO sloužila jako nejčastěji užívaný příklad, nikoli ale příklad jediný. Moderátor poměrně ostře kritizoval podnikání ŠKODA AUTO (a jiných firem), primárním cílem kritiky však byla politika vlády, resp. přístup státu k velkým (zejména zahraničním) firmám („*Vláda bere peníze z našich daní ...*“).

Na tomto místě je také potřeba uvést, že Rada nemá pravomoc k tomu, aby se zabývala případným poškozením zainteresovaných společností. Jejím úkolem je hájit veřejný zájem (zájem diváků). Stěžovatel může v takovém případě využít prostředků soukromého práva nebo institutu práva na odpověď (žádost o uveřejnění odpovědi je ale nutné doručit provozovateli nejpozději do 30 dnů ode dne odvysílání pořadu).

Pořad nicméně prezentoval značně vyhraněný postoj k závažným politickým otázkám, aniž by divákům předložil jakékoli protiargumenty. Moderátor svá tvrzení dokládá řadou konkrétních údajů, bez toho, aby uvedl zdroje, ze kterých čerpal. Tyto údaje pak jednostranným způsobem interpretoval tak, aby podpořily jím prezentované teze o tom, že vláda, potažmo stát, nelegitimním způsobem zvýhodňuje nadnárodní koncerny a poškozují tím zájmy českých občanů. Pro diváky tak mohlo být obtížné vytvořit si na základě pořadu na problematiku současné české investiční a dotační politiky svůj vlastní nezávislý názor.

Bez znalosti zdrojů, ze kterých provozovatel tvrzení uvedená v pořadu (viz výše) čerpal, je obtížné posoudit, do jaké míry mohly být prezentované informace eventuálně zavádějící. Nabízí se proto možnost požádat provozovatele o podání vysvětlení, aby doložil, odkud tato data čerpal, resp. jakým způsobem k předkládaným údajům dospěl.

Případně je možné s provozovatelem zahájit řízení o přestupku, protože pořad prezentoval pouze jednostranný pohled na problematiku působení nadnárodních společností v České republice a na státní investiční a dotační politiku. Provozovatel se tak mohl dopustit porušení zásad objektivní a vyváženosti tím, že divákům neposkytl objektivní a vyvážené informace nezbytné pro svobodné vytváření názorů.

Připraveno je také usnesení o odložení věci.

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen „Rada“) v rámci své kompetence dané § 5 písm. a) a f) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, v platném znění (dále jen „zákon č. 231/2001 Sb.“) a v souladu s ustanovením § 137 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, (dále jen „zákon č. 500/2004 Sb.“) žádá provozovatele Barrandov Televizní Studio a.s., IČ 41693311, sídlem Kříženeckého náměstí 322/5, Praha 5, PSČ 152 00, o podání vysvětlení, z jakých zdrojů čerpal informace, resp. jakým způsobem dospěl k údajům prezentovaných v rámci následujících tvrzení týkajících se (údajné) veřejné finanční podpory pro společnost ŠKODA AUTO a.s., které zazněly v pořadu Kauzy Jaromíra Soukupa dne 12. září 2018 od 21:25 hodin na programu Televize Barrandov: „*Za stejné období dostala Škodovka z našich daní 4,6 miliardy korun. Ano, český stát nalil z našich daní do firmy, která má hrubý zisk téměř 60 miliard korun, necelých 5 miliard.*“ (17:28 minut od začátku pořadu), „*Nemůže být totiž náhodou, že právě stát utratí u téhle firmy třeba 4,5 miliardy korun za auta.*“ (19:52 minut od začátku pořadu), „*Takže v polovině srpna slíbila vláda dotaci na nějaké dodělavky v továrnách Škodovky ve Vrchlabí a v Mladé Boleslavi za nějakých 7 miliard korun.*“ (21:25 minut od začátku pořadu), „*Loni slíbila vláda na silnice a další věci pro Škodovku u jejího dalšího závodu v Kvasinách 5,6 miliardy korun.*“ (21:40 minut od začátku pořadu), „*Další zhruba 4 miliardy už stát a samospráva investovaly do infrastruktury okolo všech možných jejich fabrik.*“ (21:52 minut od začátku pořadu), „*Ta škola je normální byznys, který není prolezlý ničím jiným, než dotacemi. Nevěříte? Tak já vám to spočítám. 13,4 milionu z národních dotací, úvěr 100 milionů od města a pak oblíbené veřejné zakázky za téměř 28 milionů korun.*“ (44:34 minut od začátku pořadu), a dále, z jakých zdrojů vychází, když uvádí, že problémovými cizinci v Mladé Boleslavi jsou výhradně zaměstnanci společnosti ŠKODA AUTO a.s.: „*No tak samozřejmě, že ten billboard směřuje na zaměstnance ŠKODY AUTO, protože jiní cizinci, kteří by tam prostě dělali čurbes, tam nejsou.*“ (58:32 minut od začátku pořadu). Rada stanovuje lhůtu k podání vysvětlení 30 dní ode dne doručení této výzvy.

nebo

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen Rada) coby ústřední správní úřad v rámci své působnosti dané § 5 písm. a) a f) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, v platném znění (dále jen zákon č. 231/2001 Sb.), v souladu s ustanovením § 78 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., zákona o přestupcích a řízeních o nich (dále jen zákon č. 250/2016 Sb.) rozhodla zahájit s provozovatelem Barrandov Televizní Studio a.s., IČ 41693311, sídlem Kříženeckého náměstí 322/5, Praha 5, PSČ 152 00 (dále „obviněný“), řízení o přestupku z moci úřední pro možné porušení ustanovení § 31 odst. 2 zákona č. 231/2001 Sb., kterého se mohl dopustit tím, že dne 12. září 2018 od 21:25 hod. odvysílal na programu Televize Barrandov pořad Kauzy Jaromíra Soukupa. Provozovatel v předmětném vydání pořadu prezentoval pouze jeden vyhraněný pohled na problematiku působení nadnárodních společností v České republice a na

státní investiční a dotační politiku. Pořad představoval jasný, předem stanovený postoj a nabídl pouze jednostranné interpretace zveřejněných informací, které se týkaly závažných politických otázek souvisejících s distribucí veřejných prostředků. Provozovatel se tak mohl dopustit porušení povinnosti poskytovat objektivní a vyvážené informace nezbytné pro svobodné vytváření názorů.

nebo

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen Rada) coby ústřední správní úřad v rámci své kompetence dané ustanovením § 5 písm. a) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů (dále jen zákon č. 231/2001 Sb.), rozhodla v souladu s ustanovením § 76 odst. 1 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v platném znění, ve věci možného přestupku spáchaného odvysíláním pořadu Kauzy Jaromíra Soukupa na programu Televize Barrandov dne 12. září 2018 v 21:25 hodin, že věc odkládá.